

ANTONI RUBIO I HÈCTOR SANJUAN

ACABEN DE PUBLICAR "DEL SUD. EL PV AL RITME DELS OBRINT PAS"

"Els Obrint Pas li posen banda sonora a l'esquerra independentista"

Hi havia un buit pel que fa al relat de la història recent de la música en català. Algunes iniciatives editorials que havien sortit al voltant del nostre rock encara no s'havien fixat't en un dels seu grups més importants. Dos joves periodistes valencians han escrit "Del sud".

XAVIER MARTÍNEZ VALÈNCIA

Definiu-nos el vostre llibre, és un llibre sobre la història recent del País Valencià, és la biografia musical dels Obrint Pas, totes dues coses o cap d'elles?

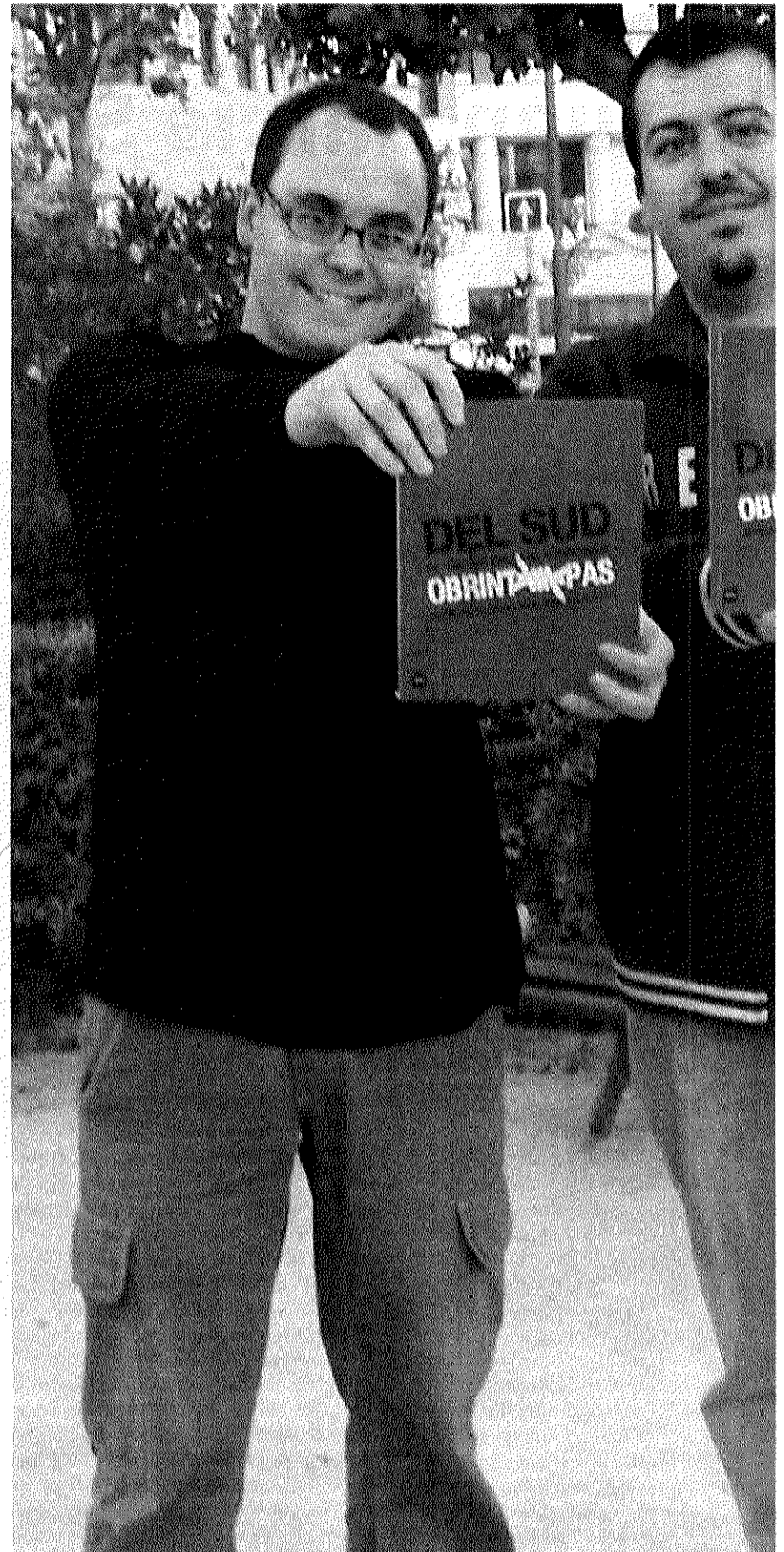
'Del Sud', bàsicament, és un viatge per la història recent del País Valencià a través de la música, les lletres i la trajectòria dels Obrint Pas. L'objectiu principal d'aquest treball és presentar una visió dels darrers anys del País Valencià i, per extensió, dels Països Catalans, amb la tasca del grup com a eix conductor. A mi, particularment, m'agrada definir-lo com un llibre ubicat entre el reportatge periodístic i l'assaig literari, ja que empren tècniques del primer estil (busquem respondre les sis w's del reportatge, és a dir, què,

qui, com, on, per què i quan, amb un embolcall atractiu com és la història del grup) per donar pas a una sèrie de reflexions on el lector pot participar-hi i extreure'n les seues pròpies conclusions. La part periodística del text es completa amb la inclusió de nombroses cites, declaracions i aportacions sorgides a partir de les nombroses entrevistes realitzades amb els membres d'Obrint Pas, així com d'altres persones que tenien molt que aportar bé per la seua relació amb el grup, bé pels seus amplis coneixements dels temes que s'hi tracten (Lluís Llach, Jordi Muñoz, Vicent Partal, Feliu Ventura, Titot, Salvador Cardús, Rafa Xambó, Joan Francesc Mira, Manuel Miralles, Miquel Gil, Josep Nadal, etc...). D'altra banda, el verí més literari del llibre es trobaria

en la minuciositat que hem intentat donar a algunes descripcions i narracions de les 'microhistòries' que s'hi content, el tipus de llenguatge senzill i comprensible però, alhora, acurat i amb un intent d'aprofitar totes les grans possibilitats de la nostra llengua i i l'intent de reflectir literàriament la visió del món dels Obrint Pas i la nostra mateixa, més enllà de la simple aportació de dades. En aquest sentit, les cites que encapçalen cada capítol i les referències dins del text diuen molt de les nostres 'fonts' d'inspiració. Evidentment, el fet d'utilitzar la història d'Obrint Pas com a filtre o fil conductor provoca que el llibre aporte moltíssimes dades i anècdotes del grup que expliquen el seu naixement a l'institut Benlliure, els primers èxits i fracassos, la personalitat dels seus membres, l'arribada en el seu dia del Gironès i la seua dolçaina, de Miquel Ramos, de Robert Fernández..., l'adéu de Piti i Marc, com són les gires per dins, què passa durant la gravació dels discos, com es la relació entre ells, què fan al seu temps lliure... Des d'aquest punt de vista, també estem davant un llibre sobre els Obrint Pas, tot i que no ens agrada emprar el terme 'biografia', ja que aquest no era l'objectiu principal i, a més a més, no podria ser-ho perquè una biografia sona a cosa tancada, a història conculsa i contada, i els Obrint Pas tenen encara tant de camí per davant, tantes coses a fer i fronteres a aixafar, que desfararien en uns mesos la millor de les biografies.

Com surt la idea de fer un llibre com aquest?

La idea es verbalitza després d'un concert d'Orxata Sound System al Ca Revolta, mentre preniem uns 'mojititos' en un pub del barri del Car-

Hèctor Sanjuan i Antoni Rubio han desgranat la història recent del País Valencià amb la mús-

me. En primer lloc, ens adonàrem que encara no hi havia cap llibre al mercat que analitzara d'una manera exclusiva el 'fenomen Obrint Pas' que, a més, s'insereix en un altre fenomen molt més ample i interessant, com l'eclosió de tota una gran generació de músics en valencià, en meitat d'un context polític, social i cultural molt negatiu. La idea era, doncs, parlar d'Obrint Pas, però també de la tasca d'altra gent com els mateixos Orxata, Sva-ters, La

"El fet que hi haja grups en valencià que estiguen assolint un cert èxit està estimulant l'aparició de nous grups en català"

Gossa Sorda, Verdcel, Feliu Ventura, Pau Alabajos, Voltor i un (afortunadament) llarguissim etcètera. Amb aquesta idea base, començarem a treballar i, poc a poc, anàrem conformant l'esquema del llibre i com volíem mesclar la trajectòria del grup amb el context que els envolta perquè pensem que ambdues qüestions són inseparables: els Obrint Pas són com són i diuen el que diuen perquè no poden deixar de mirar el que passa al seu voltant, a la seua terra i a la resta del món, i, al mateix temps, tenen una incidència real sobre aquest context. Això, sumat a la nostra formació periodística, havia de donar com a resultat un llibre que mirara molt la realitat que ens envolta, tractant temes actuals com la política, la llengua, l'urbanisme, la immigració, etc... I, per què no dir-

De prop

DOS PERIODISTES INQUIETS

Antoni Rubio i Reverter (Esplugues de Llobregat, 1978). Valencià de l'Horta, tot i haver nascut a la vora del Llobregat, porta una dècada conreant el periodisme en diversos diaris de València, on començà exercint de redactor amb només dinou anys. Ha publicat al voltant d'un centenar d'articles d'opinió, alguns dels quals han provocat alguns aldarulls, però sempre sense ferits, i ha tingut la satisfacció de ser reconegut per la seua rellevància de la dolçaina i la música tradicional. En l'actualitat, alimenta la seua altra gran vocació estudiant Filologia Catalana a la Universitat de València, a més de publicar el seu primer llibre juntament amb un company de feines,

viatges i concerts. Hèctor Sanjuan i Pons (València, 1982). Llicenciat en Periodisme per la Universitat de València, ha estat des dels vint anys en la primera línia dels mitjans de comunicació com a redactor en diverses publicacions de premsa escrita i ha estat col·laborador de la revista literària Lletres Valencianes. En l'actualitat, aquest valencianoparlant impenitent, malgrat haver nascut i viscut tota la vida al cap i casal, batalla en el sempre difícil camp del periodisme polític, al mateix temps que cursa la seua segona carrera, Ciències Polítiques i de l'Administració, i inicia la seua primera aventura editorial com a escriptor de la mà d'un bon amic.

ca dels Obrint Pas

XAVI MARTINEZ

ho, el fet de ser uns grans seguidors del grup també fou decisiu a l'hora de decidir-nos a iniciar aquest camí, que ha suposat un gran esforç però també una grandíssima satisfacció. **A qui està destinat el llibre?** Pense que, pel seu contingut, és un llibre destinat a un públic molt variat: als seguidors del grup, per suposat, però també a tots aquells que tinguen interès en conèixer la realitat del País Valencià, més enllà del que es conta als mitjans de comunicació "oficials". Des d'aquest punt de vista, crec que molts lectors valencians poden trobar-hi una realitat amagada i amarga sobre el seu país però, a l'hora, descobrir que encara hi ha esperança per la gran quantitat de gent que està treballant al sud per canviar les coses (començant pels mateixos Obrint Pas), mentre que els

lectors de la resta dels Països Catalans tenen una oportunitat d'apropar-se als veïns del sud sense prejudicis per entendre què pensen i senten molts valencians que no estan d'acord amb el pensament únic imposat des de la Generalitat. Si ens preguntes per l'edat dels possibles lectors, la resposta és qualsevol. Indiscutiblement, el fet de parlar dels Obrint Pas fa que siga un llibre atractiu per la gent jove, dels 15 ó 16 anys fins als que ja viuen en la trentena, però els temes que s'hi tracten poden interessar a qualsevol persona amb un mínim d'inquietud pel país.

Per què penseu que els Obrint Pas son alguna cosa més que un grup de música?

Són l'avantguarda d'un moviment que va més enllà de la música i que té moltes branques. Crec que ells posen la banda sonora a una força creixent com és l'esquerra independentista, amb els seus diferents vessants polítics, lingüístics, culturals i estudiantils, i a la resta de moviments i forces que, d'una o altra manera i amb els matisos que hi calguen, treballen pel país i la seua gent. A 'Del Sud', mitjançant el pensament de Fuster i d'altres autors, planeja la idea de la necessitat de fer un moviment el més unitari possible, al menys, en les qüestions bàsiques, per defensar la llengua, la cultura i el país, més enllà dels objectius partidistes de cada formació o grup. I, al capdavant de tot plegat, fent el que millor saben fer que és esperar el personal des de dalt de l'escenari, s'hi troba Obrint Pas, com un dels referents musicals, culturals i, per què no, ideològics d'aquest moviment.

Com han ajudat els Obrint Pas a canviar el panorama musical en català?

Com diu Titot, l'ex líder de Brams, durant l'anomenada Nova Cançó, els músics hagueren de fer-se militants; ara, el procés és just a l'inrevés: gent com Obrint Pas són militants que canten i, només per això, el canvi de concepte és evident i molt important. Obrint Pas, com altres grups, han aportat una nova actitud dins la música en català que va més enllà d'emprar una determinada llengua: aporten una coherència envejable entre el seu missatge i la seua actitud i el seu èxit pot ser una font d'inspiració per altra gent que veurà que és possible arribar lluny sense perdre ni un bocí d'autenticitat. A més a més, la seua tasca suposa una síntesi perfecta entre la modernitat (fan una música d'avui, amb ritmes d'avui i un llenguatge d'avui) i la nostra tradició (recuperant i actualitzant elements com les albaades, la dolçaina, etc...) i, darrerament, altres tradicions, fusionant ritmes de tot arreu amb una qualitat musical més que notable. D'altra banda, la

"Els Obrint Pas son militants que canten i només per això, el canvi de concepte és evident pel que fa a la cançó"

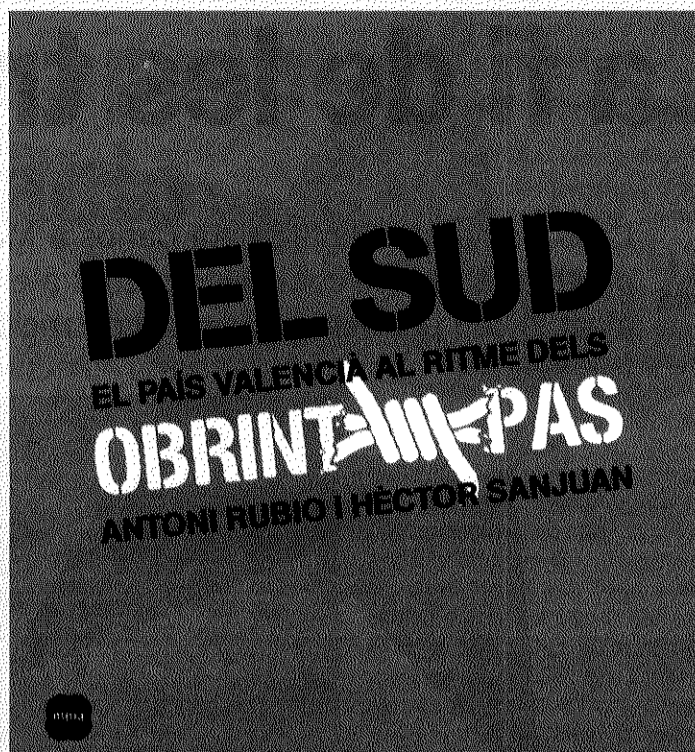
seua influència sobre la música en català es veu a simple vista. Han creat escola. Si els Obrint Pas no existiren, si no hagueren mesclat i fusionat ritmes com l'ska o el hardcore amb la dolçaina, per posar un exemple, difícilment estariem parlant ara de La Gossa Sorda, d'Arròs Caldós i companyia. A més a més, el fet que hi hagen grups en valencià que assolisquen un cert èxit i ressò està estimulando l'aparició de noves formacions que es decidixen a cantar en català, en qualsevol estil... Els Obrint Pas són, de fet, una de les causes (no l'única, ni molt menys) de l'excel·lent fornada de músics en valencià que tenim en l'actualitat.

Quines fronteres han trencat els Obrint Pas al llarg d'aquests més de 15 anys?

Uf! Crec que totes... O quasi. En primer lloc, trencaren una frontera social: fa quinze anys, ningú no podia pensar que un dels grups més reeixits del panorama musical en català fóra valencià i, sobretot, de València ciutat (com els dos autors del llibre, d'altra banda). Hom s'imagina que un grup que cante en valencià ha de vindre de la Marina, o la Safor, o de la zona dels Ports, però sobta que siguen uns vailets que s'han passat tota la seua infantesa i joventut voltant pels carrers de la castellanitzada capital valenciana. La segona frontera que trenquen és la lingüística: des que van deixar de ser "el grup del gueto de la línia en valencià" a l'institut Benlliure i començaren a interessar als companys de la línia en castellà, aquest efecte no ha parat de créixer. Poc a poc, la qualitat musical d'Obrint Pas s'imposa i, més enllà de la llengua, són reconeguts pel seu treball. Això explica que puguen ajuntar més de 15.000 persones a València ciutat, que tinguen concerts a zones de l'estat espanyol com Andalusia o Múrcia o que les gires per Alemanya, Suïssa, Anglaterra i 'tutti quanti' siguen ja habituals. En aquest sentit, han trencat una tercera i, fins i tot, una quarta frontera: la de tocar a l'estat espanyol i la de tindre una certa regularitat a Europa (particularment, en la situació actual, creiem que té més mèrit la primera que la segona). I, ara, amenacen amb creuar l'Atlàntic! També han trencat la frontera ideològica. Toti que en això encara queda molta feina a fer, els concerts multitudinaris que han tingut a València, Barcelona, al Viña Rock, etc... es nodriren de gent amb ideologies diverses. Això és positiu, i molt. Primer, perquè és una forma de què el seu missatge arribe més enllà dels convençuts i, en segon lloc, perquè demostra que, a banda de ser un grup "de la bandereta", com despectivament algú ha dit, tenen un qualitat musical tan gran que la gent els escolta pel gust de gaudir del seu art. Tot això, esclata en algunes dades que, fins l'arribada d'Obrint Pas, eren impensables dins la música en català: el gran nombre de concerts fóra dels Països Catalans, l'èxit de vendes en l'època en què tothom es baixa la música per Internet, etc, etc...

Us sembla que seria exagerat dir que

El llibre

MÚSICA AL PAÍS DE LA TERRA MÍTICA

"Del Sud. El País Valencià al ritme d'Obrint Pas" explica alguna cosa més que l'apassionant trajectòria artística d'aquest grup musical. El llibre també és el relat d'una terra mítica, de projectes faraònics, de gratacels ran de mar, que contrasten amb l'oblit de les perifèries urbanes, la falta d'infraestructures sanitàries i els barracons que completen la insuficient xarxa escolar del País Valencià. Els periodistes Antoni Rubio i Héctor Sanjuan han seguit Obrint Pas des dels seus orígens fins als concerts a Alemanya, Suïssa, Txèquia, Itàlia, Portugal o bé París i Londres per retratar una realitat agre-

dolça a través del grup de més èxit dels Països Catalans.

Xavi Sarrià, vocalista i lletrista del grup ha dit sobre el llibre, "aquest no és només un llibre sobre nosaltres. Tampoc no ha estat idea nostra, ni hem marcat cap directriu. És un llibre per entendre el que ha passat al País Valencià en els darrers vint anys a través d'un exemple concret, les nostres mil i una aventures, com podrien ser les de qualsevol altre grup. Una explicació més del per què, després de 300 anys de derrotes, la nostra cultura i la nostra llengua continuen més vives i fortes que mai al sud del nostre país.

els Obrint Pas han representat als Països Catalans el mateix que Negu Gorriak a Euskal Herria?

Representen el mateix però, lògicament, en etapes diverses. Negu Gorriak i Kortatu són autèntiques llegendes perquè, entre altres coses, són projectes que han conclòs. Obrint Pas està en el camí, però encara tenen molt de recorregut per davant per aplegar al nivell de compromís, èxit i influència dels Negu i de Fermín Muguruza (a qui, per cert, vam voler entrevistar per al llibre i no poguérem perquè estava a Mèxic) i, fins i tot, superar-lo. Una prova que són casos comparables, tot i que cadascun amb els seus matisos i circumstàncies, és la influència que han tingut cadascun al país de l'altre. M'explique: a nivell musical, Kortatu i Negu Gorriak foren uns dels principals culpables de la 'basquitis' que sempre ha tingut el moviment independentista català; ara, però, es pot parlar perfectament d'una 'catalanitis' dins del moviment independentista d'Euskal Herria, i els culpables tenen nom i cognoms: entre d'altres, Obrint Pas.

Quin futur veieu per als Obrint Pas i la música en valencià?

El futur, com sempre, està ple de núvols. Amb una societat panxacontenta, enlluernada pels grans esde-

veniments que no aprofiten per a res, i la política de gratacels i focs d'artifici del PP, no es pot dir que el camí vaja a ser fàcil. Els 'populars' no tenen el mínim interès per la llengua pròpia, ni per la cultura valenciana més enllà del folklore populista, i això manté ferm el risc d'invisibilitat dels nostres músics. En canvi, paral·lelament, es va configurant una generació cada volta amb més talent i que està treballant molt bé i molt dignament, la qual cosa garanteix el futur, tot i les dificultats, i no només a nivell musical: l'entramat que formen la gent d'Escola Valenciana, els músics en valencià, els col·lectius com Per l'Horta o Xúquer Viu, etcètera... permetran mantindre una cultura de resistència, amb vocació innegable de despertar i convèncer a tota una societat de què ens cal un canvi. Pel que fa als Obrint Pas, en concret, pense que la seua tasca és tan important que ja els assegura un lloc en la història de la música en català i crec, sincerament, que dins de quinze, vint o trenta anys, girarem el cap i ens mirarem els Obrint Pas com ara ens mirem el Llach o el Raimon. Gent que simbolitza per què, després de 300 anys de derrotes i alguna que altra victòria, estem més vius que mai.

+Info: blocs.mesviiaweb.cat/delsud